

KONSTIGT VÄRRE!

Joel Stolpe

KONSTIGT VÄRRE!

En studie kring hur konst kan
kombineras med kläder

Joel Stolpe

2016

TACK TILL

Fiffi
Marselo
Mia & Maria
Westenergy Oy
handledare
kompisar

Grafisk form: Joel Stolpe

Tryckta exemplar: 4

Typsnitt: Calibri & Arial

Program: CorelDRAW X7

Tryck: Juvenes print

2016 © Joel Stolpe

KONSTIGT VÄRRE!

En studie kring hur konst kan
kombineras med kläder

Yrkeshögskolan Novia
Utbildningsprogrammet i Formgivning
Formgivare (YH)
Profilerig: Beklädnad

Joel Stolpe
Examensarbete
Våren 2016

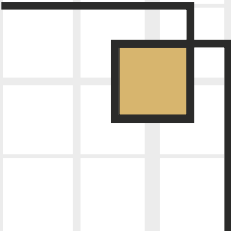
WESTENERGY

ABSTRAKT

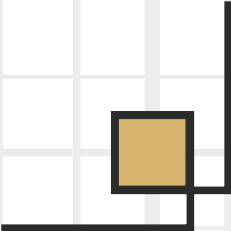
Yrkeshögskolan Novia, Åbo
Utbildningsprogrammet i formgivning
Formgivare (YH) Inriktning – beklädnad

Examensarbete
Skribent Joel Stolpe
Titel Konstigt värre!
Handledare Pia Nybom
Språk Svenska
TidpunktVåren 2016
Nyckelord Art Deco, återanvändning, miljö

Syftet med mitt examensarbete var att få en inblick i hur man kan kombinera konst med kläder. Ämnet ligger mig varmt om hjärtat eftersom jag är intresserad av konst men vill arbeta med kläder, därav kom idén om hur man kan kombinera dessa två. På grund av att det finns så otaligt många kombinationsmöjligheter så valde jag att fokusera på enbart två, av alla de jag diskuterat i mitt arbete.

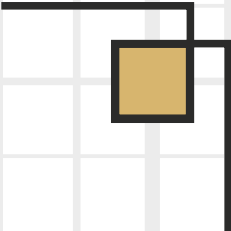
Produkten jag arbetade fram var en konstinstallation designad som en aftonklänning och i ett tidigt skede förstod jag att jag ville arbeta i okonventionella material. Jag bestämde mig för att materialet skulle vara metallskrot och för att få tillgång till metallskrot var ett samarbete med ett företag som har tillgång till detta fördelaktigt.

Eftersom jag har kontakter till företaget Westenergy Oy Ab, som driver en avfallsförbränningsanläggning i Österbotten, så hade jag där möjlighet att få tag på metallskrot och ett samarbete inleddes. I gengäld för materialet de tillhandahöll mig, så skulle jag använda mina formgivningkunskaper till att framställa en konstinstallation åt dem. Avfallet som anländer till Westenergy är ofta bristfälligt sorterat, så konstinstallationen skulle vara del av en kampanj där kunderna påminns om att sortera rätt.

TIIVISTELMÄ

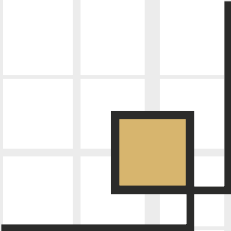
Ammattikorkeakoulu Novia, Turku
Muotoilun koulutusohjelma
Muotoilija (AMK) Suuntautumisala – vaatetus

Opinnäytetyö
Tekijä: Joel Stolpe
Teoksen nimi: Ihmeellisen kummallista!
Ohjaaja: Pia Nybom
Kieli: Ruotsi
Aika: Kevät 2016
Hakusanat: Art Deco, uudelleenkäyttö, ympäristö

Työni tavoitteena oli saada käsitys siitä, miten yhdistää taide ja vaatetus. Tämä on sydäntäni lähellä oleva aihe koska olen kiinnostunut taiteesta, mutta haluan työskennellä muodin parissa. Täten syntyi idea siitä, miten yhdistää nämä kaksi. Yhdistelmämahdollisuuksien lukemattomasta määrästä johtuen päädyin kaikista työssäni käsitellyistä asioista keskittymään ainoastaan kahteen.

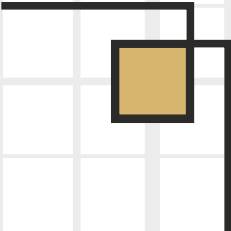
Työni koostuu taideinstallaatiosta, joka on suunniteltu iltapuvuksi. Jo aikaisessa vaiheessa ymmärsin, että haluan käyttää epätavanomaista materiaalia. Valitsin siis materiaaliksi metalliromun jolloin hyödyllinen yhteistyökumppani olisi sellainen, jolla on metalliromua käytettävissä.

Minulla on yhteyksiä yritykseen Westenergy Oy Ab, joka vetää erästä Pohjanmaalla sijaitsevaa jätepolttolaitosta, mikä mahdollisti metalliromuun saannin ja yhteistyön alun. Yritykseltä saamani materiaalin vastineeksi minun tuli käyttää muotoiluosaamistani valmistaakseni heille taideinstallaation. Westenergylle saapuva jäte on usein puutteellisesti lajiteltu ja täten taideinstallaationi olisi osa kampanjaa, jossa asiakkaita muistutetaan jätteiden lajittelemisen tärkeydestä.

ABSTRACT

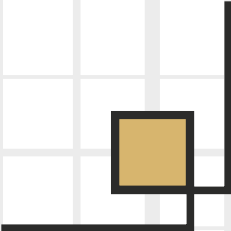
University of Applied Sciences, Turku
Degree Program in Design
Designer (UAS) Specialization – Clothing

Bachelor's thesis
Author: Joel Stolpe
Title: Oddly artful!
Supervisor: Pia Nybom
Language: Swedish
Date: Spring 2016
Keywords: Art Deco, recycling, environment

The purpose of my work was to get an insight in how you can combine art with clothes. The subject was close to my heart, because I am interested in art, but want to work with clothes. From here I got the idea of how to combine these two . Because of the endless possibilities to combine, I decided to focus on only two of the combinations I have discussed in my work.

The product i designed took the form of an art installation formed as a evening dress and in an early stage I understood that I wanted to work with unconventional materials. The material of my choosing was metal scrap and I decided that it would be good to cooperate with a company that has access to this material. This also made it easier for me to get hold of metal scrap.

I have contacts at the company Westenergy Oy Ab, that operates a waste-to-energy plant in Western Finland, so there I saw an opportunity, and thus a contract was signed. In return for the material they supplied me with I was to use my skills as a designer to give them a custom made art installation. The waste that arrives to Westenergy is often inadequately sorted, so the art installation would be a part of a campaign to remind their customers to sort properly.

Innehållsförteckning

1. Introduktion

1

Val av arbete

2

Westenergy

3

2. Konst och kläder i ett

5

Kombinationer

10

Inspiration

15

Resan till Italien

20

3. Art Deco

23

Bildanalys över Milan i en glaskula

27

4. En grön konst

37

Material och återanvändning

41

5. Konstigt värre!

45

Tillverkning

47

Skisser

55

Kampanj

57

Tillbakablick

59

Källförteckning

61

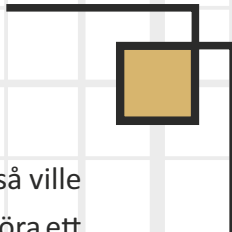
Bildförteckning

65

I. Introduction

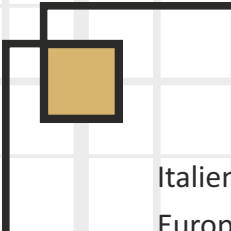
Eftersom man alltid strävar efter att göra väl ifrån sig, gärna bättre än föregående gång, så ville jag denna gång göra ett arbete var jag kunde känna att nu lyckades jag verkligen. Jag ville göra ett arbete som någon kunde ha verklig nytta av. Ett viktigt arbete behöver inte vara enormt för att ha en stor betydelse. När examensarbetet hade satt igång så bläddrade jag tillbaka i mitt anteckningsblock och såg att jag i ett skede, flera månader tidigare, hade kraftsat ner ett par nyckelord om vad jag ville att mitt arbete skulle innehålla och hur jag ville att det skulle se ut. Ett av orden var "outstanding", tydligen visste jag redan då att jag ville åstadkomma, någonting ståtligt och massivt.

Val av arbete

Inför mitt examensarbete funderade jag mycket på vad jag skulle ha som tema i arbetet. Jag lekte med många olika tankar men utan något resultat, med tiden förstod jag dock att jag ville arbeta med konst!

Under hösten hade jag börjat bli mer och mer intresserad av konst av olika slag; olika konstnärer och konstverk. Konstperioden som jag valde att fördjupa mig i blev Art déco. Från början var det nog det fina namnet som tilltalade mig och som lockade sig till mig. Jag började läsa på om konstarten eftersom jag inte var så insatt sedan tidigare, Art déco tilltalade mig verkligen på många sätt. I det skedet förstod jag utgångspunkten för mitt arbete: Art déco.

För att få någon slags nutidskänsla över kollektionen bestämde jag mig för att inte besöka specifika samlingsplatser med Art déco konst. Istället bestämde jag mig undersöka konst överlag och, utifrån min inspiration av det, utveckla ett modernt plagg som jag med hjälp av konsten kunde tillföra typiska drag och tyngdpunkter ur Art déco. Som inspirationskälla valde jag Milan,

Italien, och reste dit för att se mig omkring och bekanta mig med både konsten och modet i Europas modehuvudstad.

Westenergy

Idén att arbeta ihop med Westenergy Oy Ab som är delägd av Stormossen Oy Ab i Korsholm utanför Vasa föddes när jag frågade min syster, som arbetar som i HSC Officer på Westenergys anläggning, om jag möjligen kunde få metallskrot från dem, sådant som folk lämnat in för återvinning. Jag fick då svaret att det inte går, eftersom de inte har sådant skrot. Westenergy är en modern avfallsförbränningsanläggning som enbart tar emot brännbart avfall. Rökgaserna som bildas vid förbränningen används till att producera ånga som säljs till Vasa Elektriska Ab, som i sin tur producerar el och fjärrvärme av den (<http://www.westenergy.fi>). De hade alltså inte exakt sådan skrot jag sökte och inte heller i rätt mängd. Det större metallskrotet de får in till anläggningen är t.ex. gamla stekpannor och cykelhjul. Tyvärr får de också titt som tätt in aluminium i avfallet, eftersom folk inte förstår att det måste sorteras som metallavfall för återvinning. Detta resulterar i att aluminiumet smälter i förbränningspannan, vilket skapar stora problem och den måste sedan skrapas bort. Jag blev lovad att jag skulle få all metallskrot jag har nytta av, som det finns på anläggningen, samt även smulnen aluminium som hade blivit utskrapad ur ugnen.

I samband med att jag nu i princip redan hade en samarbetspartner, med Westenergy, kunde tankarna och idéerna kring projektet utvecklas och jag förstod att jag ville göra någonting större av projektet. Jag utvecklade ett konceptförslag som jag tänkte framföra då jag kontaktade Westenergys VD, Olli Alhoniemi. Idén var att jag skulle designa konstinstallationen av felsorterat

avfall och en kampanjaffisch som skulle fungera som en påminnelse åt folk att sortera avfallet rätt.

Jag kontaktade Alhoniemi och frågade om han skulle vara intresserad av ett samarbete enligt det kampanjkoncept jag hade utvecklat. Han svarade att det skulle vara fullt möjligt och att han var intresserad av ett samarbete. Ett möte blev inbokat mellan mig och Alhoniemi. Inför mötet bad han mig göra upp en arbetsplan på vad, hur och när arbetet skulle göras. Jag sammanställde en PowerPoint-presentation över arbetsplanen, det vill säga hur allting skulle skötas och vilken tidtabellen var.

Mitt uppdrag blev fastslaget till att utgöra tre stycken arbetsuppgifter, designa konstinstallationen och reklamaffischen samt att kontakta lokalpressen när arbetet stod klart på plats. Installationen kommer sedan att stå på Westenergys anläggning i Korsholm, utanför Vasa. Installationen kommer att vara tillgänglig för alla Westenergys besökare, till exempel skolgrupper på studiebesök och under Öppet hus. Affischen planerades så att Westenergy skulle kunna använda sig av den som en påminnelse i reklamformat i sin marknadsföring.

Figur 1: Smulten metall ur brännugnen vi Westenergy.

2. Konst och kläder i ett

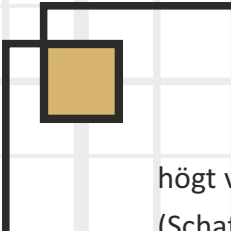

Den eviga frågan är och förblir alltid: vad är konst? Som jag i kapitel 4 kommer att förklara så valde jag att se det hela ur en sådan synvinkel, att konsten ligger i betraktarens ögon. Det skulle nog vara mycket svårt att åstadkomma ett konstverk som i allas ögon skulle klassificeras som "riktig konst", eftersom vi alla blir tillfredsställda av olika syner. Konstverket "Konstigt värre" är framtaget så att konstnären fungerat som både hantverkare och geni. Konstverket är helt handgjort, förstås bortsett från materialet, vilket gör konstnären till en hantverkare. Och eftersom att konstverket är framtaget runt ett problem, får konstnären också agera uppfinnare. Problemet ifråga är avfallssorteringen, eller egentligen bristen på avfallssortering. Felsorterat avfall orsakar miljöproblem och man har blivit alltmer medveten om detta, varför det också blivit alltmer viktigt att lösa detta problem.

Då kommer följdfrågan till "vad är konst?": Hur kan man kombinera kläder med konst? I "Konstigt värre!"s fall anser jag att det blev konst när plagget tillverkades av ett återvunnet material som fungerat i ett helt annat användningssyfte i sitt tidigare liv. Det uppfyller kriterierna för ett konstverk i och med att det är en installation som kommer att stå på ett ställe där folk kan åskåda den. Jag vill även lyfta fram att namnet "Konstigt värre!" kommer från att jag ville göra något ovanligt, något som skulle kunna betraktas som lite konstigt. Därför passade namnet bra då jag skulle göra konst som var konstig.

När man gör en sådan här studie, om hur konst kan kombineras med kläder, är det viktigt att koncentrera sig på en eller ett par typer av tillvägagångssätt. Samtidigt måste man ändå ha tagit reda på flera olika tillvägagångssätt, så att man är medveten om andra tekniker och metoder hur det går att kombinera, för det går att göra på så otaligt många sätt.

För att lista upp några exemplar på konst kombinerat med kläder, så var det på 80-talet väldigt

högt värderat med intarsiastickade plagg och plagg med stickade motiv på, såsom små städer (Schafler Dale, 1986, s. 315). Stickning med okonventionella material kan också ses bli en mer och mer populär framtagning av konstnärliga plagg och accessoarer.

Man kan även med hjälp av dagens kläder se hur popkonsten från 60-talet börjat återupplivas, ett bra exempel är det Italienska modehuset Moschinos kläder. De har använt sig av olika storföretags logon, så som Mc Donalds och Coca-Cola. Den senaste stora trenden är att de använder sig av Looney Toons seriefigurer i sina plagg.

Återanvändning av okonventionella material är något som blivit mer populärt de senaste åren eftersom alla konstnärer och designers vill vara så annorlunda som möjligt för att sticka ut ur mängden. Ett exempel är modeskaparen Bea Szenfeld i Stockholm som tillverkat ett plagg i pasta och en klänning av toalettpappersrullar dekorerad med Swarowskikristaller.

Det går även att importera konsten direkt i ett plagg genom att något i ett konstverk, som till exempel former eller strukturer, imiteras rakt av i plagget. Exempel på det har jag i mina första skisser, som jag skissade på basis av fotografier jag tagit i Milan. Enligt Käld (Personlig kommunikation, 1.2.2016) går det i dagens läge, bland all nutida konst, nästan att godkänna ett verk som konst, så länge som tillverkaren säger att det är ett konstverk.

De två tillvägagångssätten som jag valde att fokusera på och arbeta med var, den ovan nämnda metoden, att importera strukturer eller former direkt i plagget från ett tidigare (känt) konstverk, som jag presenterar i nästa kapitel (se 2.1 kombinationer) och att materialåtervinna. Jag tyckte dessa metoder skulle lämpa sig bäst i projektet på grund av att jag, som sagt var, ville åstadkomma någonting lite ovanligare, som då resulterade i konstinstallationen "Konstigt

värre!" i ljusskal från värmeljus. Att kunna tillverka kläder är en konst i sig, men det är ingenting som blivit klassat som äkta konst, så som till exempel dansen eller att kunna måla tavlor i en viss sorts stil. Det är ju trots allt en konst att kunna tillverka kläder precis som det är en konst att kunna matlagning. Men eftersom jag valde att formge en konstinstallation med hjälp av kläder så behövde jag göra något mer än att bara designa ett plagg. Därför tog jag chansen att tillverka konstverket av återvunnet metallmaterial. Det underlättade dessutom designarbetet rejält eftersom jag hade så stor tillgång till materialet. Jag tycker även om uttrycket "more is more" istället för "less is more" så det var perfekt när jag nu kunde tillverka ett konstverk som var massivt; mycket av samma, tusentals ljusskal.

Det är en mycket uppskattad och fin konst att kunna ge ett nytt liv åt en redan existerande produkt som mist sin användningsbetydelse, eftersom materialåtervinning inte belastar miljön på samma sätt som tillverkandet av nytt material. Detta berättar jag mera om i kapitel 4 (se 4.1 material och återanvändning).

Figur 2: Klackskor med Looney Toons motiv av Italienska märket Moschino.

Figur 3→: Klänning gjord av återanvända Wc-pappers rullar gjord av Bea Szenfeld

Figur 4-5↓: Rörinstallation i distriktet Garibaldi i Milano, Italien.

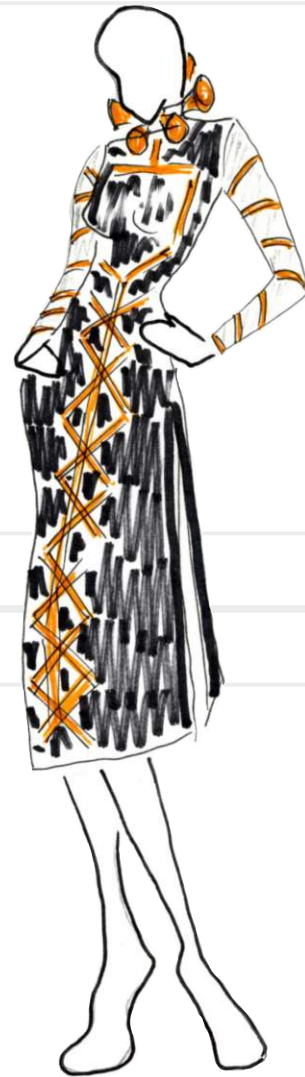

Kombinationer

Här kommer jag att jämföra hur jag har valt att kombinera konsten med min kläddesign. De tre första skisserna representerar metoden att importera från tidigare (kända) konstverk genom att imitera former, färger eller strukturer. De två sista skisserna representerar metoden återanvändning av gammalt material. Jag planerade även de två installationerna på basis av min materialtillgång.

Bild 1: Inspirationen till den här skissen fick jag från rörinstallationen i Milan. Här kommer det geometriska mönstren som var populärt under Art déco fram, jag designade tre stycken egna sådana mönster med inspiration från samma bild. Tanken med min installation var att jag runt halsen skulle installera guldrör som en krage för att imitera den runda öppningen i marken kring rören på bilden. Rören på skissen skulle övergå till ett geometriskt mönster i själva plagget. För att sedan få den perfekta känslan av Art déco skulle bottenfärgen i plagget/installationen varit svart.

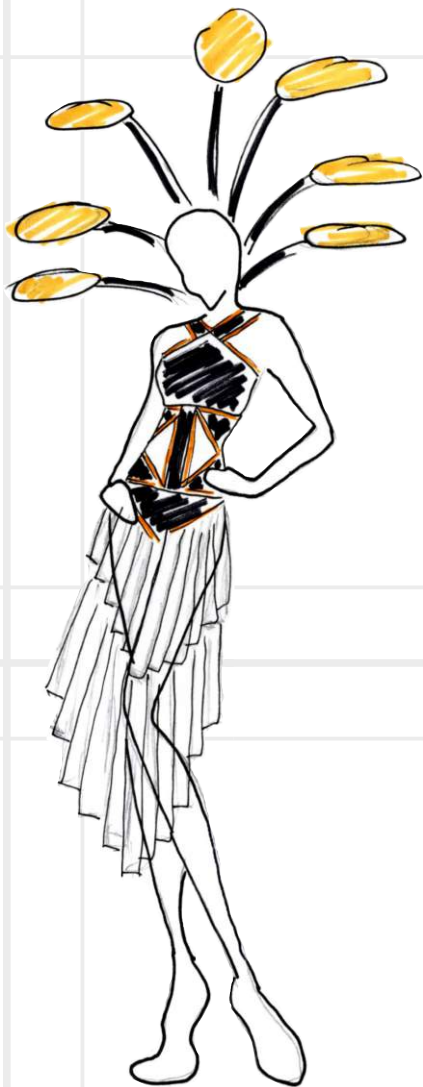
Figur 6: Skiss på egen kreation.

Bild 2: För den här klänningen importerade jag formen från stenstatyn på Duomo di Milanos tak. På bilden kan man se att de trappstegsliknande formationerna, under podiet kvinnan står på, inte är en del av klänningen. Formen utgör dock en väldigt elegant vision av att det skulle vara fällen på kvinnans klänning. På klänningen ser man även ett av mina egen designade geometri mönster.

Figur 7 ↑: Skiss på egen kreation.

Figur 8 ←: Staty på taket till katedralen Duomo di Milano.

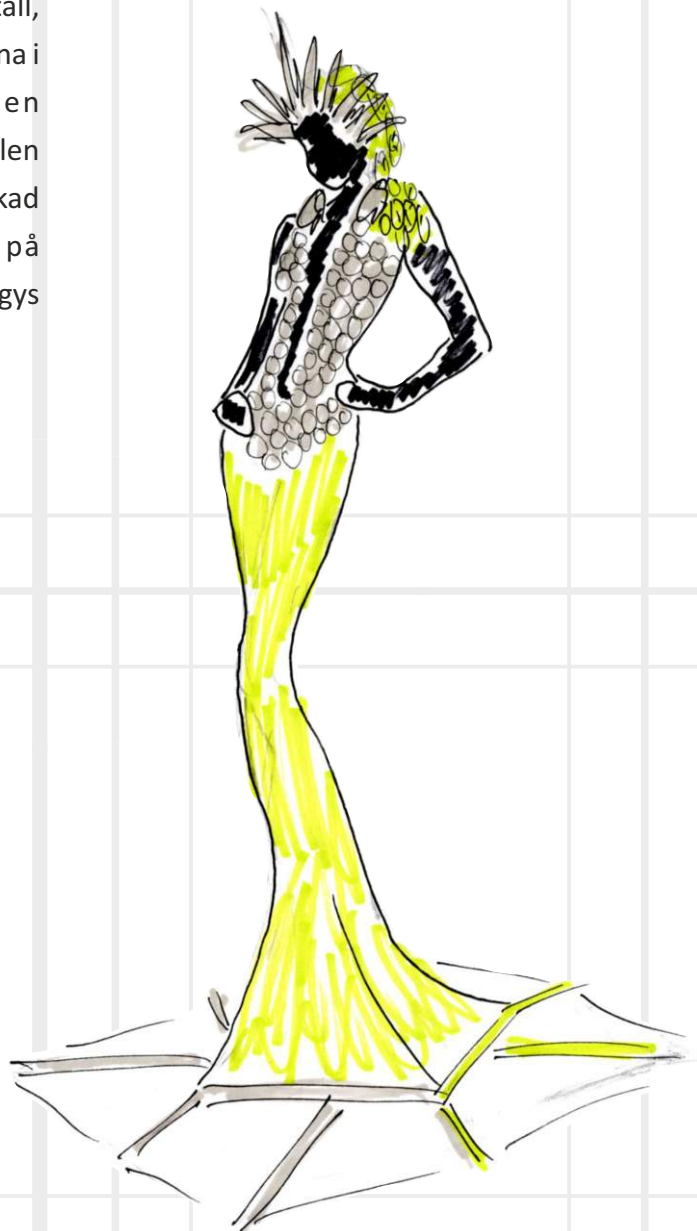
Figur 9 ↑: Skiss på egen kreation.

Bild 3: Denna skiss kunde vara antingen en konstinstallation eller ett bärbart plagg beroende på hurdana material den skulle tillverkas i. Formerna till bonaden som sitter runt halsen tog jag från statyn, som stod i en damm i distriktet Garibaldi i Milan. Denna sitter fast i plagget, vars övre del är svarta stycken kantade med guldfärgade ränder, som skulle motsvara ett geometriskt Art déco mönster. Kjoldelen är metallrör i olika längder för att skapa kantigt geometri mönster.

Figur 10 →: Konstinstallation i distriktet Garibaldi Milano.

Bild 1: Tiaran på huvudet är smulten metall, som tagit formen av istappar, och en murgröna i kruka föreställande kvinnans hår. Den bodyformade överdelen utgörs av ljusskalen från Stormossen, medan kjoldelen är tillverkad av Westenergys gamla flaggor. Fållen på klänningen är sydd att motsvara Westenergys logo i grönt och grått med vit bakgrund.

Figur 11-12: Skisser på egna kreationer.

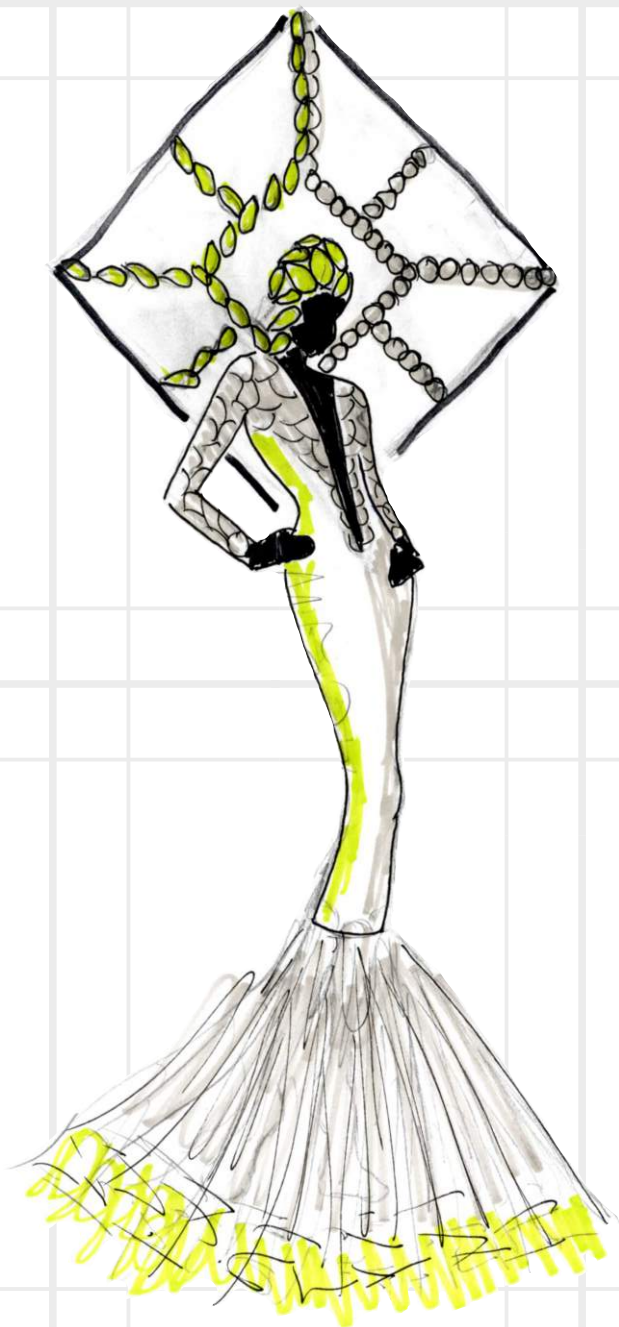

Bild 2: Ramen bakom kvinnan är en lutande modell av Westenergys logo, logons gråa sektioner imiteras av de metallfärgade ljusskalen medan de gröna sektionerna imiteras av klängväxten murgröna. Ärmarna och bystdelen av klänningen är omlottplacerade yoghurtburks lock i aluminium, själva kjoldelen är Westenergys gamla flaggor och fållen i tyll.

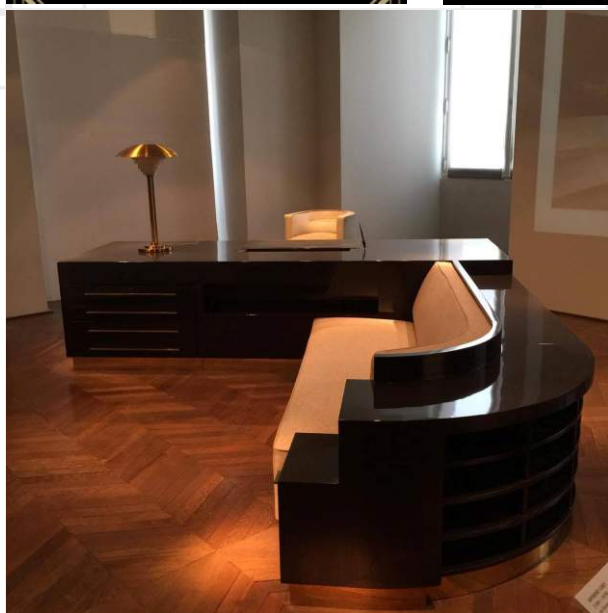
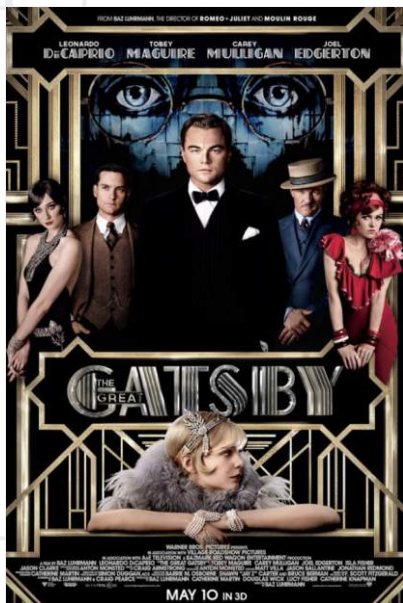
Inspiration

Min inspiration kommer nog från första början från den här typiska kombinationen av färgerna guld på svart i de geometriska mönster som ofta förekom under Art déco. Färgkombinationen kan man ofta se i olika illustrationer av mönster, bland annat på omslaget till filmen "The Great Gatsby" (2013) som är baserad på boken av F. Scott Fitzgerald (1925), de förekommer också på dörrarna i tåget filmen "Murder on the Orientexpress" (1974) som är baserad på boken av Agatha Christie (1934).

Jag som designer är ganska provokativ, jag vill att det skall vara iögonfallande. Jag vill att människor skall vända på huvudet för att se en gång till. Ett av mina provokativa uttryckssätt är kontraster. Mjukt mot hårt, svart mot vitt, kort mot långt och så vidare Detta passade perfekt eftersom leken med kontraster är en av grundpelarna inom Art déco.

Jag har även märkt att hur jag uttrycker mig genom min design beror väldigt mycket på mitt humör då jag skissar kläderna. Om jag skulle sätta mig ner för att bara rita och skissa lite så skulle resultatet vara ganska fantasilöst och kläderna skulle vara något som man skulle använda i vardagen. Men om jag sätter mig ner och skissar då jag är upprörd eller irriterad så är resultatet plötsligt helt annorlunda. Det här betyder med andra ord att en stor del av min inspiration kommer från olika mänskliga känslor. Det ämnet valde jag dock att inte gå in djupare på, eftersom det skulle behandla människans psykologi. Huvudsaken är att jag vet att det fungerat som inspiration för mig själv. Men tack vare det här förstod jag när det gällde att sätta mig ner, fatta taget om en penna och skrida till verket.

Figur 13 ↑: Omslaget till filmen The Great Gatsby.

Figur 14 ↑: Ett typiskt Art déco mönster.

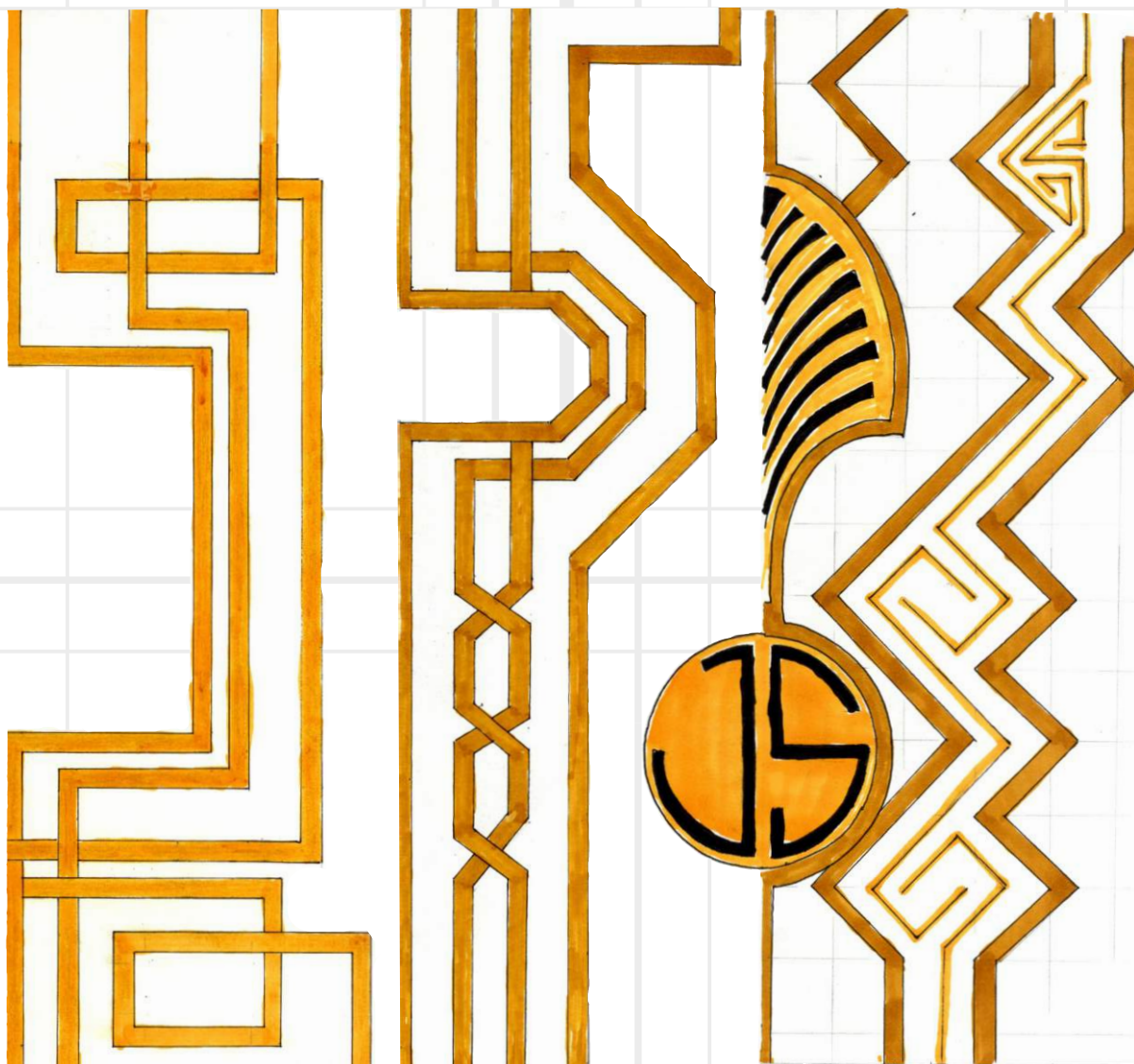
Figur 15 ←: En soffa i Art déco stil vid muséet
Les Art Décoratifs i Paris.

Sedan jag blivit intresserad av kläder och mode så uttrycker jag mig som så många andra genom mina kläder. Jag tycker om när folk svänger på huvudet för att se efter en människa som går förbi på gatan. Jag vill att människan skall synas tack vare sina kläder, jag tycker inte om när det smälter in med färgen på väggen bakom. Så hur jag kom att bli intresserad av just Art déco var genom de typiska geometriska mönstren, som ofta kan ses med geometriska former i guld på en svart bakgrund. Kontrasten i färgvalet tilltalar mig väldigt mycket eftersom att jag upplever starka kontraster som provokativt. Art décons typiska geometriska mönster i guld och svart gjorde mig nyfiken på att ta reda på mer om just denna formgivningsstil. Efter en snabb sökning på vad som hör till konstarten så visste jag att det var just det här jag ville forska om. Bakom de här mönstren, som jag blev så förtjust i, visade det sig finnas en hel djungel av vackra och inspirerande konstverk. I det här skedet började pusselbitarna falla på plats en efter en. Tankarna virvlade dock fortfarande omkring, men det är ju så det skall vara. Idén till hela examensarbetet började småningom etablera sig här. Eftersom att jag tycker om att ta fram en konkret produkt i mina arbeten så ville jag inte bara göra någon forskning om klädhistoria från den här tiden. Därför kom jag på idén att skriva om hur man kan kombinera konst med kläder.

Figur 16: Hermès butik i en del av ett gammalt Art déco hotell, Paris.

Figur 17-19: Art déco mönster som jag själv har ritat.

Figur 20: Min moodboard för examensarbetet.

Resan till Italien

Eftersom att jag hade ett så stort arbete framför mig, någonting som jag i framtiden vill kunna visa för folk och vara stolt över, så bestämde jag mig för att göra arbetet fullt ut. Jag åkte på en sex dagar lång inspirationsresa till Milan i Italien.

Via internet hade jag på förhand letat upp olika ställen som jag ville besöka, platserna jag bestämde mig för var inga med specifik Art déco konst. Orsaken till det här var att jag inte ville ta den säkra vägen och bara se på något som redan har gjorts för att sen bara göra det på nytt. Vad jag ville var att se på konsten och dess olika genrer och samtidigt studera och se på Art déco så att jag sedan kunde tillämpa det jag lärt mig i min egen skapelse på ett vis som passar Art déco.

Det var en mycket lärorik resa med mycket att se på. Dels för att det var en helt ny plats för mig men dels för att jag valt så intressanta ställen att besöka. De viktigaste platserna jag besökte för min inspiration var; katedralen Duomo di Milano, gallerian Vittorio Emanuele II och distriktet Porta Garibaldi.

Duomo di Milano är sätet för den Romersk-katolska kyrkans ärkebiskop i Milano, och ligger mitt i staden (https://sv.wikipedia.org/wiki/Duomo_di_Milano). Jag var inne i katedralen och kollade där fann jag en av de viktigaste inspirationerna till arbetet, stengolvet inne i katedralen. Golvet var gjort i intarsia, väldigt fina och exakta mönster i olidfärgade sten. Intarsian kan man även se i min kreation, det gröna metallmönstret inflätat bland de metallfärgade ljusskalen. Jag köpte mig också en biljett för att gå upp på taket, varifrån man hade utsikt över hela staden. Fasaden i sig var otroligt utsmyckad, massor med olika statyer av alla olika slag på väggar, golv, trappor och staket. En av de andra sevärdheterna jag på förhand hade bestämt mig att besöka, var slottet

Sforzaslott, som ligger ganska centralt i Milan. Slottet fungerar numera som ett gigantiskt museum för konst av olika slag, det var så stort att jag under två timmars tid bara hann se en bråkdel av allt. Där fanns bland annat väggmattor, statyer, möbler och en jättestor utställning med tavlor. I slottet fanns det även ett rum, som de nu håller på att restaurera upp målat av Leonardo da Vinci.

Figur 21: Panoramabild över Milano med utsikt över skyskraporna i Garibaldi.

Figur 22: Katedralen Duomo di Milano mitt i Milanos centrum.

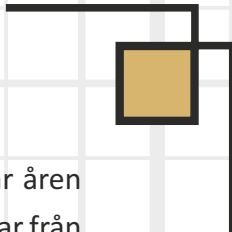
Figur 23: Sforzaslottet i Milano.

Figur 24: En port till distriktet Garibaldi.

3. Art déco

Det börjar i slutet på 1800-talet när den så kallade Jugendstilen varade mellan ungefär åren 1890-1915, namnet Jugend användes i Tyskland, Sverige och Finland. Namnet härstammar från en nyhetstidning med samma namn som fanns i Tyskland under den tiden. Inom Jugendstilen så ville man framhäva nationalromantiken, vilket i Finlands fall betydde att man ville använda sig av typiskt förekommande djur och växter som finns i Finland. De kändaste motiven blev björnar, rävar och smörblommor. I Frankrike kallades den här samma stilen för Art Nouveau. Namnet Art Nouveau kommer i sin tur från en affärs- och utställningslokal i Paris som öppnades 1895. Första världskriget betydde dock slutet på Art Nouveau och Jugenderan.

Vid första världskrigets slut föddes den så kallade modernismen, vilket betydde någonting stort och nytt, eftersom man måste bygga upp allting efter kriget. Det var en period när man ville modernisera människan och komma ifrån de rutiner och normer man använt sig av under Jugendtiden. I och med uppbyggnaden efter kriget blev man mer mån om livet och människan, man ville skapa ett sundare liv. Modet blev alltså mera praktiskt och funktionellt, det nya populära uttrycket var "en sund själ i en sund kropp" vilket betydde att t.ex. korsetten inte mer användes (Käld och Seppälä-Kavén, 2006, s. 22).

Art déco föddes då, under modernismen, som var början på "den nya tiden". Perioden höll i sig från slutet på första-, till början på andra världskriget, ungefär åren 1920-1940. Art déco hade sin höjdpunkt i och med världsutställningen "Exposition Internationale des Arts Décoratifs et Industriels Modernes" i Paris, Frankrike varifrån den även fick sitt namn Art déco. Stilen spred sig snabbt till Italien, Österrike och USA. Denna nya konstform kopplade man under dess glansdagar ihop med lyx, glamour och livsglädje (The Great Gatsby, 2013). Art déco var till en början en stil inriktad till en liten elit. Den huvudsakliga målgruppen bestod av människor som sysslade med mode, så som till exempel modemedvetna skådespelerskor och även parisiska couturiers och

couturières. Stilen blev dock mer officiell senare under 1930 talet (Lucie-Smith, 1982, s.247).

Inom den här konstarten ansåg man att ornamentiken inom Art Nouveau hade föråldrats. Därför blev då Art déco mycket mer graciöst sedan man började använda geometriska former, vilket resulterade i större kantig- och lätthet. Det gör Art déco till motsatsen till dess föregångare Art Nouveau, eftersom den föredrar det symmetriska före det asymmetriska, räta linjer framför det böljande och geometriska former framför det organiska (Käld och Seppälä-Kavén, 2006, s. 39-40). Andra typiska drag för stilen är kontraster mellan kalla och varma färger. Stilen är även känd för sina dyrbara smak, möbler i dyrt ädelträ och elfenben kombinerat med träintarsia. Utöver detta så kan man i smycken se dyra diamanter, vitmetaller och mörk onyx kombinerade. (Konsthantverkets historia)

Något man ansåg vara en representant för det absolut bästa inom det franska hantverksskunnandet var inget mindre än oceangångaren Normandie, som sjösattes 1935, vars inredning var Art déco i högsta grad (Lucie-Smith, 1982, s.247).

Art déco är dessutom mycket inspirerad av Egypten och olika målningar inom religionen. Det resulterade i att öppnandet av Tutankhamons grav blev mycket uppmärksammat i både Europa och USA (https://sv.wikipedia.org/wiki/Art_d%C3%A9co).

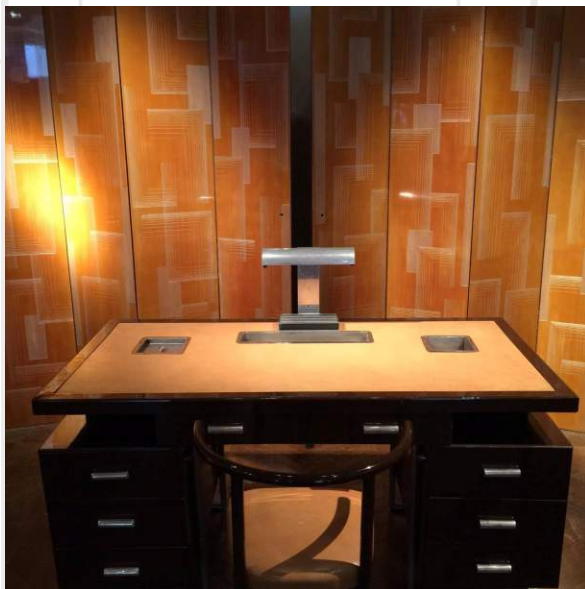
Stilen spred sig även snabbt vidare till Amerika, var man än i dagens läge kan se den stå kvar bland annat i New York där Empire State, Chrysler och Radio City Music hall -skyskraporna står kvar. Stilen finns även bevarad i villor som tillhört förmögna amerikaner i Kalifornien och Miami Beach i Florida. Det uppstod även en exotisk variant av Art déco, som utöver de glada färgerna, kunde innehålla svart, terrakotta, silver och guld. Samt Även sådana exotiska ting som palmer

och flamingon (Käld och Seppälä-Kavén, 2006, s. 39).

Figur 25 ↓: Ett arbetsrum i Art déco stil vid muséet Les Art décoratifs, Paris.

Figur 26 →: Ett exotiskt Art déco mönster med flamingon.

Bildanalys över Milan i en glaskula

I den här bilden kan man se intarsia i sten. Intarsian var någonting som blev mycket populärt under Art déco speciellt träintarsia blev mycket omtyckt och den gjorde oftast i dyrbart ädelträ. På bilden ser man även en stark symmetrisk geometri, med många kantiga figurer och former. I bilden ryms också solfjädern med som innehåller en slags strålar som användes under Art déco. Samma typ av strålmotiv kan man se på de översta sektionerna av Chrysler Building i New York. Chrysler Building.

Figur 27↓: Stengolvet i katedralen Duomo di Milano.

Figur 28→: Högsta delen av skyskrapan Chrysler building i New York.

På bilden ser man två typer av starka kontraster. Den första är den starka färgkontrasten. Som tidigare nämnt användes det mycket kombinationer av varma färger för att åstadkomma kontraster. Den andra sortens kontrast man kan se på bilden är formerna. Den skarpa triangeln som dekoration mitt på huset gentemot den runda kupolen på huset, men de lever trots de skarpa mot de runda i en symetrisk balans. I Charlie Chaplins kläder på bilden kan man se den skarpa kontrasten mellan svart och vit.

Figur 29↓: Ett gult hus i centrala Milano.

Figur 30→: Stengolvet i katedralen Duomo di Milano.

Figur 31: En väggmålning på Charlie Chaplin.

I den här bilden ser man en mycket skarp geometri på grund av de fyrkantiga och rektangulära formerna. Man ser även mycket symmetri i väggarna på bilden. Med denna symmetri kan man skapa hurdana tyg mönster som helst.

Figur 32↓: Utsikt över en balkong av många på taket vid Duomo di Milano.

Figur 33→: Ett symmetriskt mönster.

I den här bilden ligger fokusen på former och geometri. Balkongerna sett rakt fram ifrån på huset äger en mycket fin skarphet tack vare de exakt rektangulära formerna som var omtyckt i Art déco. Man kan även se ett upprepande geometriskt mönster som bildar en fin symmetri. Mönstret av tegelstenarna är ett motsvarande mönster som går att importera i ett plagg.

Figur 34↓: Ett höghus i Garibaldi.

Figur 35→: Tegelstensvägg

Den här bilden innehåller alla de tre elementen som jag valde att fokusera på; färg, kontrast och form. Enbart geometriska former placerade bredvid och ovanpå varandra för att få ett upprepande mönster som skall bilda en större figur/helhet. Kontraster ser man mest i materialen, alla tre skarpa men ändå så olika. Metall, glas och sten, alla materialen har olika utseenden och beteenden. Det sköra glaset gentemot den kalla metallen omringad av den starka stenen. Vad gäller färgerna så ser man det lyxiga guldets bredvid den neutrala svarta färgen som sedan skärs av med en mycket kall grågrön färg.

Figur 36↓: Golvbrunn i gallerian Vittorio Emanuele II i Milano.

Figur 37 (V): Karl Lagerfeld för H&M.

Figur 38 (H): Kreation av designern Paco Rabanne.

På bilden ser man en stenbotten av en vattendamm. Även fast man skulle kunna tro det, så är det inte intarsia. Så som den här botten är konstruerad så ser strukturen ut som intarsia, med alla stenplattor som blivit ihopfogade.

Figur 39↓: Stenbotten av en damm i Garibaldi.

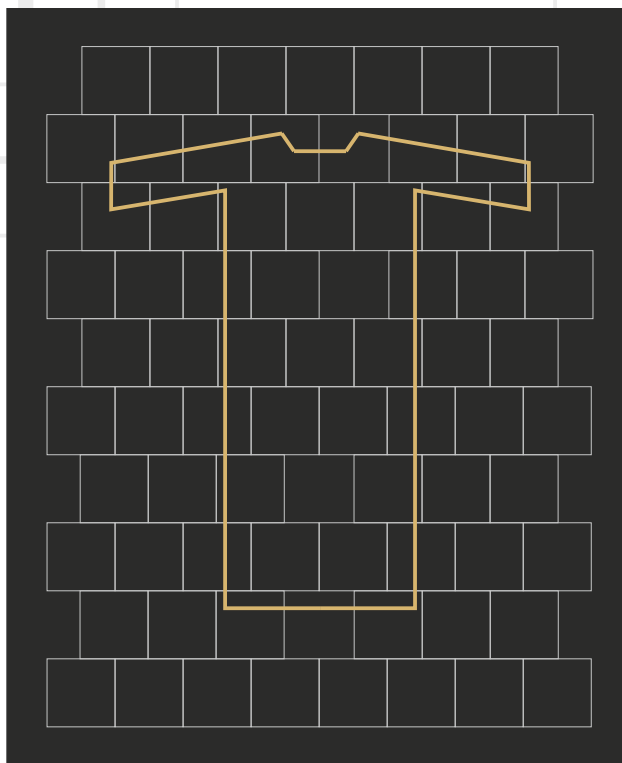
Figur 40→: En intarsia stickning från början av 1900-talet.

På bilden ser man ett mycket klart mönster av geometri och även symmetri. Trappstegsavsatserna på bilden består av flera symmetriska delar som är ihopfogade för att bilda en större figur. Det här är ett mycket bra exempel på hur man kunde designa symmetriska plagg. Genom att bygga upp plagget på samma sätt, det vill säga att pussla ihop ett mönster till ett plagg med en geometrisk form som upprepas tills hela mönstret är uppfyllt.

Figur 41↓: Staty på taket till Duomo di Milano.

Figur 42→: Egen illustration skapad för att visa hur ett plaggmönster skulle fyllas upp av flera likadana tygstycken.

På bilden ser man det perfekta misstaget. Bilden är tagen på håll vilket resulterade i att bågen skärmade av den blåa belysningen uppe i taket, så det ger illusionen av en perfekt formad kjoldel på en klänning. Men formen skulle även gå att använda på många andra sätt i en kläddesign.

Figur 43↓: Taket i gallerian Vittorio Emanuele II i centrala Milano.

Figur 44→: En gammaldags dräkt var man ser den exakt samma formen som på belysningen i taket.

Utifrån de här bilderna ritade jag några Art déco mönster i guld och brons. De är typiska symmetriska mönster som var vanliga under Art déco. Mönstren skulle gå att för in i ett tyg och detta skulle kunna göras på många olika vis. Det skulle gå att väva tyget, trycka på tyget eller brodera, bara för att nämna ett par. Om man skulle trycka på tyget skulle man kunna göra metoden på minst tre olika vis; trycka upp metervara, trycka mönstret på färdigt skärda tygbitar till ett plagg eller trycka alternativt måla på det färdiga plagget.

Om det vore fråga om att göra ett konstverk så skulle det även gå att tillverka t.ex. en bakgrund till sin installation med inspiration av den här i metallrör. Eller varför inte göra hela installationen i metallrör.

Figur 45-46: Rörinstallationen i Garibaldi.

Figur 47↑: Broderad duk från början av 1900-talet.

Figur 48→: Produkt kort för duken.

IV H BALGRI 198

ägare/tillverkare PIKI RANCKEN född 1877-1957

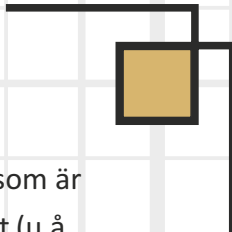
landskap VINYLAND stad EKENÄS by

format

beskrivning PLATTSTYGN

4. En grön konst

Konst är ett väldigt brett område och det kan ofta upplevas vara svårt att definiera vad som är konst och vad som inte är. I boken Kairos 8:2 Design och konst berättar Frank Lloyd Wright (u.å., s.129) om vad som är och inte är konst. Detta bestäms av konstvärlden och utan accepterandet från denna värld så kan inte konstnären vinna uppmärksamhet, varken i allmänhet eller utanför hantverkstidningarnas gehör.

Inom konsten finns det många olika områden att arbeta inom. Det som anses utgöra huvudgrupperna till skön konst är måleri, skulptur, arkitektur, musik och poesi medan bland annat dans, teater, opera, prosa och retorik är exempel på konstarter som stundom inkluderas.

Så som Edström berättar i sin artikel (Att forska om lärandet i konst, s.4-5) finns det 3 olika sätt att se på konsten, det första sättet är konstnären som hantverkare det andra är konstnären som ett geni och det tredje är konstnären som en forskare.

Konstnären som hantverkare sträcker sig långt tillbaka i tiden, när konsten har gått vidare från mästare till lärling. Själva konstnären har oftast i de här fallen varit ganska anonym för man ansåg det inte som viktigt vem själva konstnären var innan renässansen då man blev mer intresserad av själva människan. Och enligt detta synsätt så har kunden/beställaren rätt att bedöma kvaliteten hos ett verk, om det till exempel är likt eller inte.

Konstnären som geni kom i de tider när man började koppla ihop konst med kreativitet som är ett ganska nytt påhitt, det var under slutet på 1800 talet ungefär samtidigt som romantikens tid. Det här synsättet är att konstnären skall behaga betraktaren, tillfredsställa betraktarens personliga behov. Konsten står här för det icke-verbala och det har även tidvis diskuterats att det skulle skada konstnären att formulera sig kring konstnärlig verksamhet.

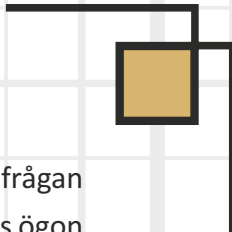
Konstnären som forskare, här är det inte längre frågan om att behaga betraktaren med sin konst. Konstnärens uppgift liknar istället mera en forskares; man skall utforska saker och utgå från en fråga eller ett problem.

Det som sägs i denna artikel styrks av historia, detta innebär att informationen är baserad på sådant som redan har hänt vilket betyder att bevis finns i historieböcker. Det pågår ju även som bäst eftersom konst är något som utvecklas hela tiden och går vidare varje dag, likadant som med mode, men dock inte på ett lika drastiskt sätt.

Figur 49↓: Barbie utställning på muséet Les Art décoratifs, Paris.

Figur 50→: Skelett i Paris katakomber.

Kvaliteten på bevisen är egentligen upp till var och en att bestämma eftersom att det är frågan om konst. Konst är ju trots allt en ganska oklar sak på grund av att det ligger i betraktarens ögon vad den själv som människa anser vara konst, vi tycker ju alla om olika saker.

Citatet här under är taget ur boken Konsthantverkets historia, tillkännagivandet är av Bauhaus förste chef Walter Gropius efter att det hade framkommit rykten om att Bauhaus skulle ha varit fientligt inriktade till hantverket. För mig har det fungerat som en ganska bra tankeväckare, det är ju omöjligt att bli fullärd, så varför vara arrogant mot varandra? Det vore ju bättre att ta hjälp av varandra istället, för att få ett bättre slutresultat, eftersom skapandet kräver att man vet hur tillverkningen fungerar.

”Arkitekter, skulptörer, målare, vi måste alla återgå till hantverk. Konst är inget ”yrke”, det finns inte någon väsentlig skillnad mellan konstnären och hantverkaren. Konstnärer är en hänförd hantverkare. Vid sällsynta tillfällen av inspiration, ögonblick som ligger utanför hans viljas kontroll kan en himmelsk nåd få hans arbete att blomma ut i konst. Men hantverksskicklighet är viktig för varje konstnär. I den ligger en källa en kreativ fantasi. Låt oss skapa ett nytt gille av hantverkare, utan de klassgränser som reser en mur av arrogans mellan hantverkaren och konstnären. Låt oss tillsammans tänka ut och skapa framtidens nya hus som skall omfatta både arkitektur, skulptur och målning som en enhet, och som en dag kommer att resa sig mot himlen ur händerna på en miljon arbetare som den kristallklara symbolen för en ny ideologi” (Lucie-Smith, 1982, s.251-252).

Material och återanvändning

Inom modebranschen, som är en kreativ bransch, finns det en mycket stor åtgång och ett behov av material. Detta på grund av att modevärlden har skapat ett behov åt människan att hela tiden behöva få senaste mode, för att få folk att köpa och konsumera mer. Följden av det här är att människan varje säsong vill ha det nyaste på marknaden för att vara trendig och ligga på topp, detta gäller ju inte varenda individ men majoriteten i alla fall. Med det här behovet har det dock kommit dystra konsekvenser vilka är modeindustrins negativa miljöpåverkningar. Behovet att hela tiden få nya saker är helt enkelt inte hållbart eftersom att vi lever över våra tillgångar (The true cost 2015). Att leva över sina tillgångar betyder konkret att man använder sådant man egentligen inte har, ungefär som att köpa på kredit och sedan inte ha råd att betala tillbaka. Två väldigt typiska naturtillgångar inom denna bransch är vatten och jord. Det ser man bl.a. på odlingen av bomull som dessutom är väldigt stor i dagens läge. Bomullen kräver enorma mängder vatten för att klara sig växa fin och användbar. Den kräver de facto så mycket vatten att dess odling förorsakat uttorkning av sjöar. Inte bara vatten krävs, också gödning. Bomullsodlingen utarmar jorden på näringsämnen, som efter skörd måste föras tillbaka, oftast i form av konstgjorda gödsel (Moberg, 2010, s. 26). Detta fenomen är dessutom bara ett av fler inom modevärlden.

En annan problemfaktor för miljön inom modevärlden är priset på själva kläd tillverkningen. Alla tycker vi om låga priser istället för dyra. I västvärlden är det ett problem som uppstått de senaste årtionden i och med att tillverkningen i fabriker har blivit dyrare på hemmaplan. Allt fler, eller så gott som alla, har flyttat sin tillverkning till Asien istället på grund av en billigare tillverkning. Tyvärr tänker vi inte på konsekvenserna när vi ser på de lockande priserna på näthandeln när vi enkelt klickar hem ett billigt plagg från ett stort klädmärke som i själva verket har sin tillverkning

någonstans i Kina. Inte nog med att ett plagg i massproduceringen inte får kosta mer än några cent styck, så måste paketet med plagget du klickat hem fraktas x antal gånger runt jorden innan du har fått hem det i postlådan. Som exempel så kan paketet behöva fraktas tre gånger med båt, två gånger med flyg och fyra gånger med bil innan du fått det. Mängden bränsle som går åt till detta är otroligt stor, och bränslet som i sin tur är tillverkat på olja är också en naturtillgång. Utöver detta så används dessutom kemikalier i mängd och massor på plaggen, en av de vanligaste kemikalieblandningarna är mögelförhindrande medel som sätts på kläderna innan de fraktas iväg med fartyg för att fukten inte skall bita på kläderna under båtresan. En annan kemikalieblandning som är vanlig är ett medel som gör att plagget inte skall bli skrynkligt under färden från fabriken till köparen. Alla dessa kemikalieblandningar och avgasutsläpp ur fordonen som fraktar kläderna av och an mellan tillverkaren och köparen utgör stor fara för till exempel ozonlagret som är ett stort diskussionsämne.

Figur 51←: Jordglob på muséet Les Art décoratifs, Paris.

Figur 52↓: Återvinningsmärke.

Det här med att återanvända material är något som alla inte riktigt förstått sig på ännu, men det går att se att det växer sig större hela tiden. Modet är så starkt kopplat till att alltid få det senaste och nyaste, så det går helt enkelt folk förbi att det är möjligt att skapa någonting nytt av något gammalt också. Som Fredriksson (2012, s.20-21) berättar har hon frågat sin nioåriga dotter vad mode och modernt betyder, eftersom det sägs att tioårsåldern är den mest lämpade för att besvara filosofiska frågor. Dottern svarar att mode är det man har på sig och att det kan vara ett intresse och det kan även vara en modeshow man går på. Som svar på vad modernt är svarar dottern att då vill man ha det nyaste!

Återanvändning inom modet är helt enkelt inte tillräckligt utforskat ännu och därför tänker kanske folk automatiskt att det att göra nytt av gammalt inte är lika uppskattat inom modevärlden, på grund av att det består av gamla saker.

För att på samma gång själv försöka sticka ut ur mängden och vara speciell, så var idén med att skapa något nytt av något gammalt mycket bra sätt att försöka förändra de här dåliga tankebanorna inom modevärlden. Där hade jag en stor fördel med samarbetet med Westenergy, eftersom jag av dem fick material att återanvända och också blev tipsad om material jag kunde få från Stormossen Oy Ab, som är det lokala avfallshanteringsbolaget i Korsholm och en av Westenergys delägare.

På Westenergy fick jag tillstånd att få gå igenom metallskroten på anläggningen och ta det jag ansåg vara användbart, vilket visade sig vara ganska lite. Men jag fick ändå väldigt fina smulna metalledar som tagit formen av istappar. Jag fick även använda mig av deras gamla flaggor, totalt fyra stycken, ifall jag skulle finna någon användning av dem. Jag blev även informerad om att Stormossen hade hållit en tävling vid namnet "Tuikkujähti" under slutet på 2015 som gick ut

på att lågstadieelever på Stormossens verksamhetsområde skulle samla in så många skal från värmeljus som möjligt, den vinnande skolan belönades med ett pris. Tanken med tävlingen var att få eleverna och deras familjer att inse och bli påminda om innebörden av att sortera avfall rätt. I Stormossens tävling deltog 14 skolor, 33 klasser och 537 elever som sammanlagt samlade in 2 6 0 9 9 7 s t y c k e n s k a l (http://www.stormossen.fi/tmp_stormossen2_actual_0.asp?sua=2&lang=1&s=394). Jag fick ta med mig så mycket värmeljusskal jag behövde, vilket efter all behandling och bearbetning uppskattningsvis blev 6000 stycken skal (en sopsäck full).

Nu när jag hade en väldigt bra materialkälla blev den röda tråden ganska tydlig, jag valde alltså att fortsätta med återanvändning av material och att så långt som möjligt försöka använda mig av återanvänt material genom hela tillverkningen. Materialen i den slutgiltiga konstinstallationen blev tyget av flaggorna, aluminiumskal från värmeljus, smulten metall, yoghurtburkslock i aluminium, styrox, värmelim och sprayfärg. Varav de fem förstnämnda var återvunna.

Det är mycket intressant att tillverka produkter av gamla saker, eftersom det går att åstadkomma väldigt fina nya produkter av återanvänt material. Så istället för att alltid skapa nytt av nytt är det väldigt roligt att skapa nytt av gammalt, som på samma gång gör miljön en tjänst i och med återanvändningen.

5. Konstigt värre!

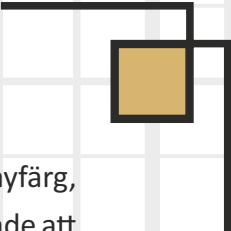
”Konstigt värre!” Är Miss Westenergy. Hon kommer att stå på Westenergys anläggning i Korsholm som en påminnelse för människorna som besöker anläggningen på studiebesök eller på öppet hus. Att installationen är tillverkad i intakta värmeljusskal och står på en avfallsförbränningsanläggning var enbart brännbart avfall tas emot, är en påminnelse att sortera rätt. Man ska komma ihåg att inte av lathet eller andra skäl slänga fel sorts skräp i det brännbara avfallet, sådant som till exempel yoghurtburkslock, värmeljusskal. För inte nog med att det tär på miljön, så utgör det även en problematisk och extra arbetsuppgift att få bort aluminiumen ur brännugnen när anläggningen gör sin årliga nedkörning.

Den istappsformade Misskronan som reser sig mot skyn symboliserar avgaserna som kommer ur fordonen som fraktar nya kläder världen runt. Genom att tänka grönare så mår miljön också bättre, vilket murgrönan symboliserar, som orkar växa sig stark när vi följer respektive sorteringsanvisningar. Den engång smultna kronan är en stark kontrast till de intakta metalljusskalen, som på samma gång skall få åskådarna att se vad som konkret händer med metallen som hamnar i anläggningens brännugn.

Metallfärgen på ljusskalen och den gröna färgen på klänningen står för Westenergys logo samtidigt som det gröna mönstret utgör det typiska geometriska mönstret för Art déco. Mönstret har även formen av de fyra treuddsliknande delar som utgör deras logo. Dockan är målad i svart för att ge den typiskt lyxiga stämningen av Art déco.

Tillverkning

Tillverkningen visade sig växa till ett mycket större projekt än vad det från början var meningen. Det jag planerat var att efter jag putsat ur alla skal på stearinrester, som tog ungefär en halv arbetsvecka, bara skulle kunna limma på ljusskalen på den sydda klänningen med värmelimpistol. Ett alternativ till värmelimmet var att jag skulle ha sytt ihop skalen och fäst dem med pärlor för att de skulle hållas på plats. Jag insåg dock att det skulle ta alldeles för lång tid att konstruera ett mönster för hur jag skulle sy ihop dem plus att klänningen skulle ha ett vägt alldeles för mycket, även om den inte skall användas av en människa. Men risken att den skulle slitas isär av sin egen tyngd blev för stor. Skalene var lite kletiga även efter att jag putsat ur stearinen och inte fullt så glänsande som kunde vara möjligt, så jag kokade alla skal i diskmedelslösning i tron om att all resterande stearin skulle smälta bort. Så blev inte fallet sist och slutligen. Efter att skalene blivit kokade såg de mycket blanka och skinande ut ända tills de torkade, då försvann all glans och de var väldigt mattblanka. Stearinen hade smultit men det flöt inte ut i vattnet som tänkt utan smalt jämnt ut över hela koppen istället. Med tanke på att mitt arbete var återanvändning och jag fått skalene från en återvinningstävling så skulle det inte ha stört att skalene i klänningen varit mattblanka, eftersom att det var skrot som användes som material. Det är ju dock alltid mycket festligare med glans, så därför behövdes det här åtgärdas. Alternativen till rengöringen av ljuskopparna var diskmaskin, tvättmaskin eller handdiskning. Diskmaskinen och tvättmaskinen blev uteslutna eftersom de förmodligen skulle plattat till största delen av skalene tillbaka plus att stearinet även kunde ha täppt till rören i båda maskinerna. Så enda förnuftiga tillvägagångssättet var att diska kopparna för hand med ett starkt diskmedel för att återge dem glansen.

Ungefär hälften av kopparna var diskade när jag gick till järnaffären för att köpa grön sprayfärg, som skulle användas till färgningen för en del av skalen till klänningen. Biträdet i butiken sade att det skulle vara ett problem att få färgen att fastna när det fanns en beläggning av diskmedel på metallen, att det skulle lönas att tvätta skalen med en terpentinlösning som skulle ta bort fettbeläggningen. Jag började med att diska en i taget i terpentinlösningen men märkte ganska kvickt att det var så effektivt så att det skulle gå att lägga alla skalen i ett bad för att få dom rena.

Under testningen av fastlimningen av kopparna kom det även fram att de inte blev bra fästa med värmelim på grund av den blanka undersidan, vilket resulterade i att kopparna måste slipas undertill för att få upp en fästningsyta för limmet så att de inte skulle ramla av en i taget från klänningen. De grönsprayade skalen målades på motsatt sida av de med ursprunglig färg, detta för att få en ytterligare kontrast mellan de gröna och metallfärgade skalen. De metallfärgade skalen var lätta att fästa på klänningen tack vare den stora ytan i botten av ljusskalet, medan de gröna skalen skulle fästas upp och ner utan någon fästnings yta vilket betydde att det behövdes slipas på skalkanterna och även de kringliggande skalen, för att få det gröna skalet att hållas på rätt plats. Detta var ett mycket arbetsdrygt tillvägagångssätt som dessutom inte resulterade i ett vackert resultat. Så det gjorde att jag behövde tänka om hur jag skulle göra fästsättningen av de gröna skalen. Problemet löstes så, metallfärgade skal limmades med botten mot tyget på de delar där det gröna mönstret skulle vara och de gröna kopparna trädde på, med botten utåt, på de metallfärgade.

Eftersom att en stor aspekt i mitt arbete blev återanvändning, trots mitt huvudtema vare Art déco, så valde jag att så långt som möjligt i tillverkningen tillämpa ett grönt tänkande. Skyltdockan som svartmålades så målades bara de ytor som skulle synas i konstitutionen, så alltså från stussen och neråt hade dockan kvar sin vita grundfärg, detta för att det var onödigt att

färga dockan på sådana ställen som ändå inte skulle synas med tanke på att sprayfärg inte är värst miljövänligt.

Figur 53↓: Dockan för installationen när den var färdigmålad.

Figur 54→: Ljusskalen i kastruller innan kokningen för upplösningen av stearinet som misslyckades.

Figur 55-56: Före och efter bilder på ljusskalens åtgång till Miss Westenergy.

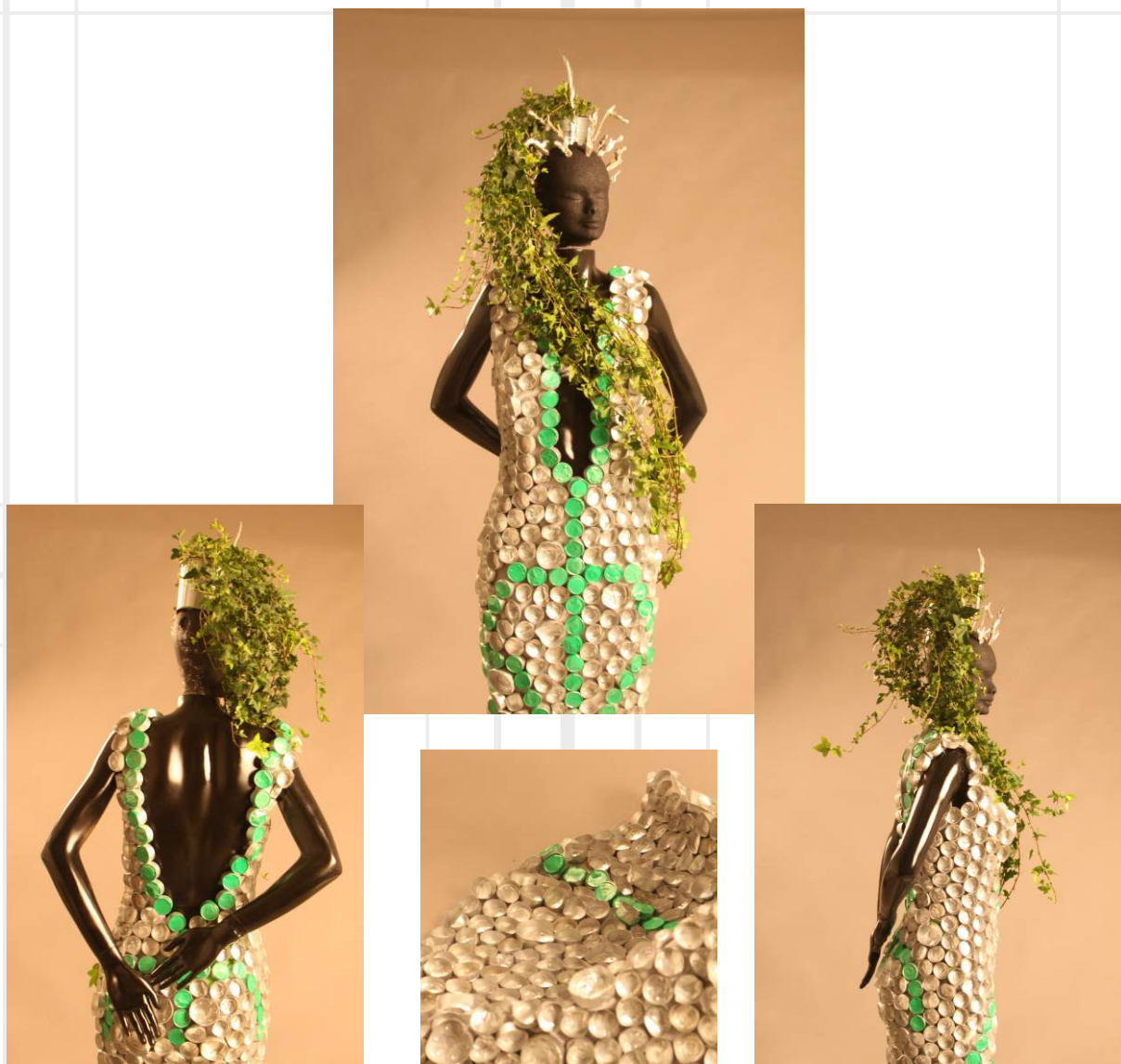
Figur 57-59: Bilder på konstinstallationen i olika steg under tillverkningen.

Figur 60-62: Studiobilder på Miss Westenergy framifrån och profil.

Figur 63-66: Detaljbilder på Miss Westenergy.

Skisser

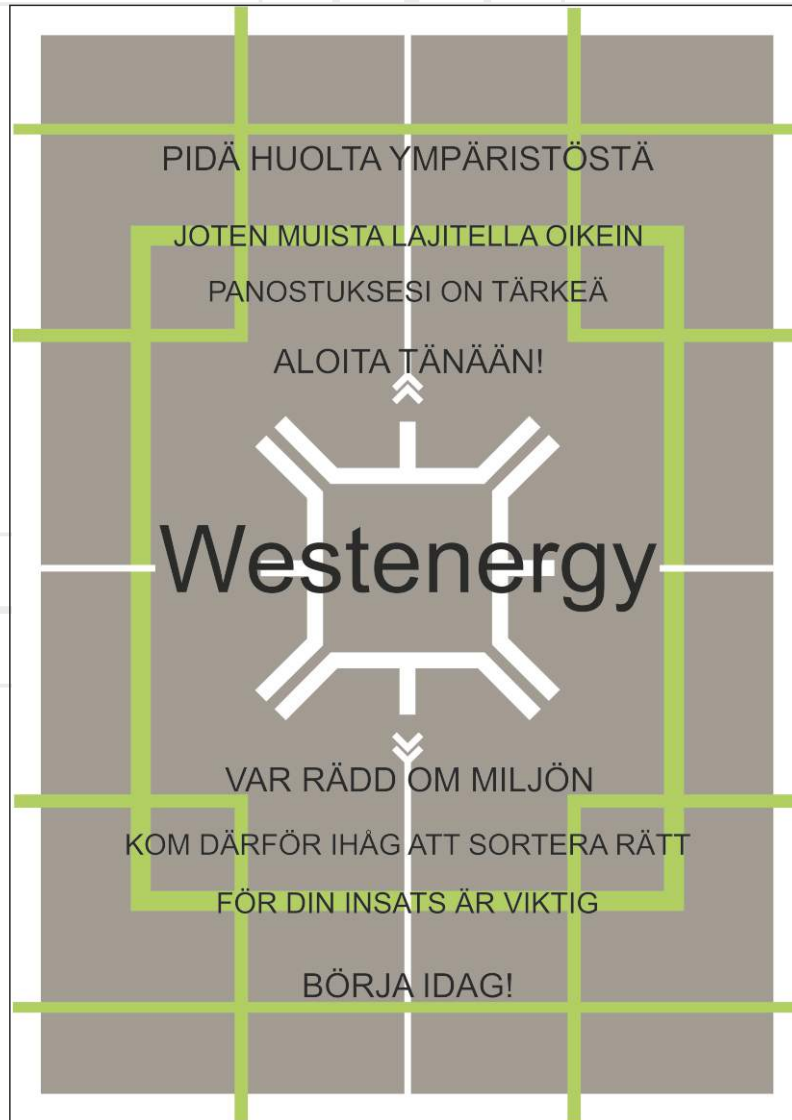
Kampanj

Syftet med hela kampanjen utvecklades väldigt snabbt efter idén om att samarbeta med Westenergy. Jag ville skapa kampanjen eftersom jag vet att felsortering inom avfall är ett problem som förekommer dagligen.

Miss Westenergy som är utgångspunkten för kampanjen, skall med sin återvunna klänning förmedla den visuella informationen åt människor att det verkligen går att återvinna material som normalt skulle slängas i soporna. Bara för att det är avfall är det inte dömt att vara fult. Miss Westenergy innehåller även felsorterat avfall för att man skall få en konkret bild av vad som kan hända med felsorterat avfall. Affischen skall med hjälp av Miss Westenergy inspirera människor att sortera rätt. Affischen kommer Westenergy att kunna använda sig av i olika marknadsföringssammanhang. Tack vare logon som är rätt så rak, kantig och geometrisk så gick den lätt att kombinera med Art déco som man kan se i själva affischen.

Affischen är dessutom designad i Westenergys egna färger och har inte en text som binder den till någon speciell tid eller produkt, vilket gör att den är tydligt tidlös. Detta innebär att affischen kan användas under en lång tid.

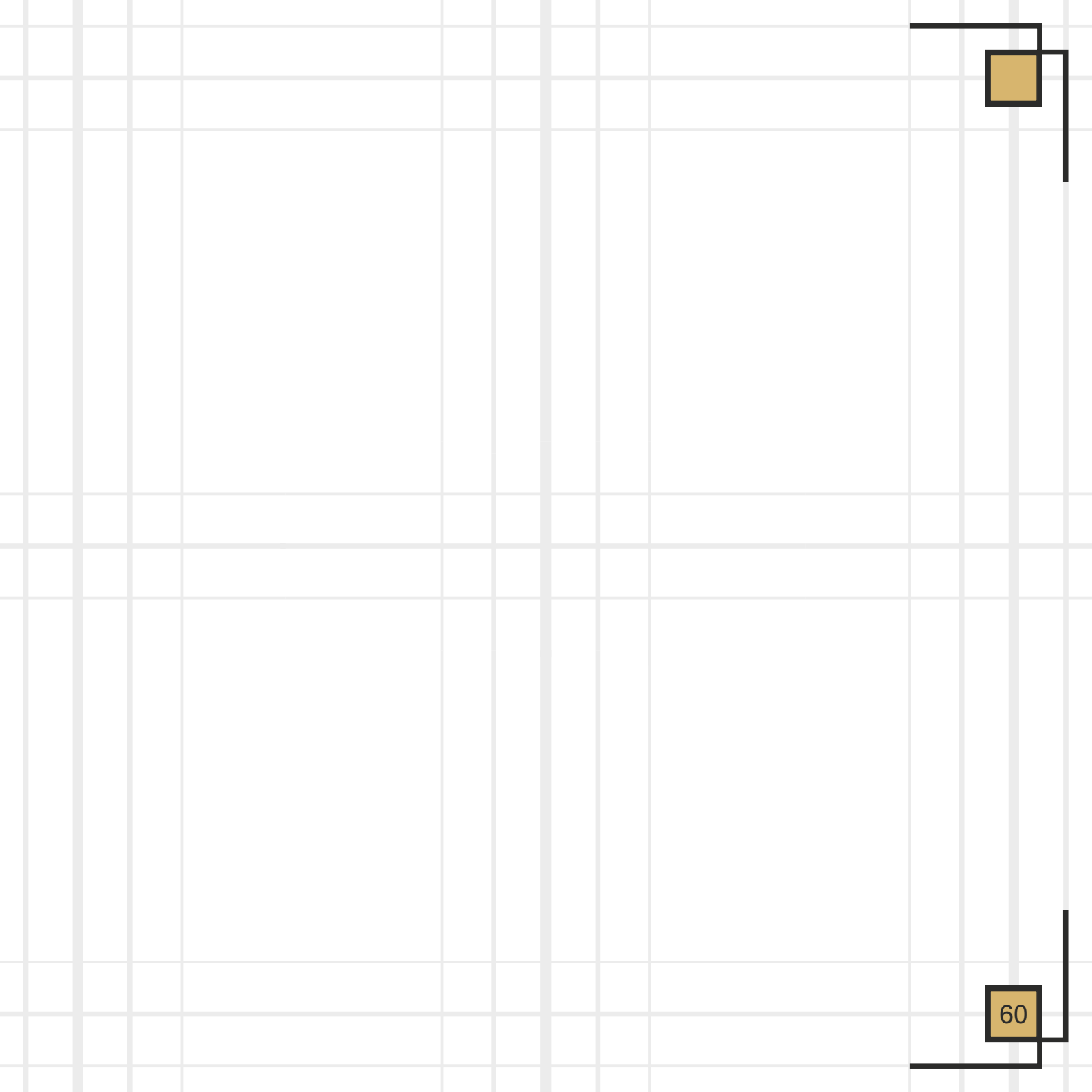
Figur 67: Affischen jag designade för Westenergy.

Tillbakablick

Det som jag lärt mig att dra nytta av är att arbeta rationellt, så att man gör ett helt arbetssteg i taget istället för att gå fram och tillbaka mellan arbetsskeden. Det underlättade väldigt mycket i det här arbetet, eftersom det blev så många processer med mycket arbete. Det var enklare att helt enkelt sköta en hel process från början till slut innan man går vidare till nästa skede. Dessutom har jag ännu en gång fått en rejäl påminnelse om hur stor påfrestning modebranschen verkligen är för miljön. Samtidigt har jag lärt mig lite mer om hur man med relativt enkla förändringar kunde göra stora skillnader. Efter den här forskningen kommer jag ännu aktivare att använda mig av återvunna kläder, dels för att det är roligt och kreativt men även för att jag vill göra skillnad för miljön!

Det som jag borde ha tänkt på mera var att göra små tester på materialet innan jag gjorde hela processen. Exempelvis som när jag skulle koka ljusskalen första gången så borde jag provat att bara koka några stycken och låta de torka innan jag bestämde mig för att koka allesammans på en gång. Detta skulle ha underlättat mycket på grund av att skalerna var så pass glansiga att de skulle gått att använda i installationen innan de blev kokade. Men istället för att jag gjorde ett test så tillförde detta en hel process (terpentintvätt) med väldigt mycket arbete för att få skalerna glansiga igen.

Källförteckning

Art déco (u.å.). [Online]

https://sv.wikipedia.org/wiki/Art_d%C3%A9co

[hämtat: 21.3.2016].

Dale, J.S. 1986. *Art to wear*. New York: Abbeville Press

Duomo di Milano (u.å.). [Online]

https://sv.wikipedia.org/wiki/Duomo_di_Milano

[hämtat: 21.3.2016].

Edström, A-M., 2006. *Att forska om lärandet i konst*. [Online]

<http://journals.lub.lu.se/index.php/pfs/article/view/8059/7108>

[hämtat: 21.3.20016].

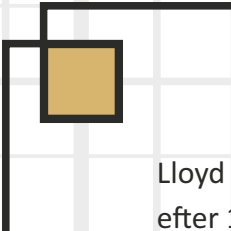
Fredriksson, C. 2012. *Mode*. Malmö: Liber

Käld, M. Personlig kommunikation om Art déco och konst. 1.2.2016

Käld, M. & Seppälä-Kavén, U. 2006. *Tider och former: en inblick i formgivningen från 1800-talets slut till vår tid*. Åbo: Åbo yrkeshögskola.

Lucie-Smith, E. 1982. *Konsthantverkets historia konsthantverkarens roll i samhället*.

Stockholm: Gidlunds

Lloyd Wright, F. 2003. *Design och Konst: texter om gränser och överskridanden*. D. 2, Texter efter 1960 / [redaktör: Torsten Weimarck]. Konstfack Stockholm: Raster

Luhrmann, B. 2013. *The Great Gatsby*. Australien och Förenta Staterna: Bazmark Fulms, Red Wagon Productions, Village Roadshow Pictures

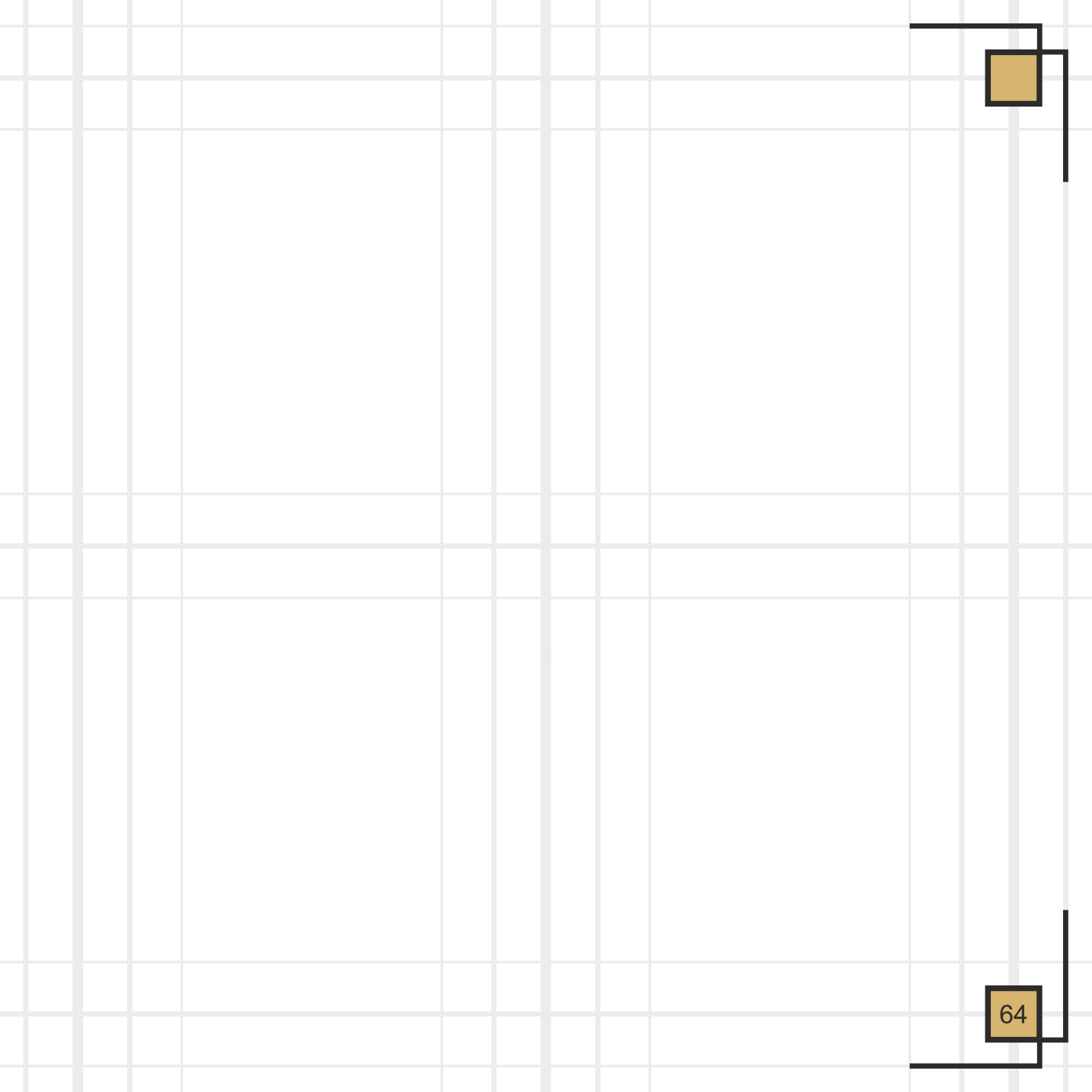
Lumet, S. 1974. *Murder on the Orient Express*. Storbritannien: EMI films

Moberg, M. 2010. *Global hållbar utveckling: på enkel svenska*. Göteborg: Folkuniversitetets Akademiska Press

Morgan, A. 2015. The true cost. Storbritannien: [Life Is My Movie Entertainment Company](#)

Stormossen, vinnare i värmeljusjakten (2016). [Online]

http://www.stormossen.fi/tmp_stormossen2_actual_0.asp?sua=2&lang=1&s=394
[hämtat: 8.3.2016].

Bildförteckning

Figur 1. Smulten metall från Westenergy, Joel Stolpe 2016.

Figur 2. Klackskor med Looney Toons motiv från Moschino
<https://www.flickr.com/creativecommons/> [hämtad: 1.4.2016].

Figur 3. Klänning i återvunnet material av Bea Szenfeld, 2013.

Figur 4-5. Rörinstallation i Garibaldi, Joel Stolpe 2015.

Figur 6-7. Egen skiss, Joel Stolpe 2016.

Figur 8. Staty på Duomo di Milano, Joel Stolpe 2015.

Figur 9. Egen skiss, Joel Stolpe 2016

Figur 10. Konstinstallation i Garibaldi, Joel Stolpe 2015.

Figur 11-12. Egna skisser, Joel Stolpe 2016.

Figur 13. Omslagsbild till filmen The Great Gatsby
<https://www.flickr.com/creativecommons/> [hämtad: 2.4.2016].

Figur 14. Art déco mönster.
<https://www.flickr.com/creativecommons/> [hämtad 17.3.2016].

Figur 15. Möbel på Les Arts décoratifs i Paris, Joel Stolpe 2016.

Figur 16. Hermès butik i Paris, Joel Stolpe 2016.

Figur 17-19. Egna illustrationer, Joel Stolpe 2016.

Figur 20. Moodboard över examensarbetet, Joel stolpe 2016.

Figur 21. Panoramabild över Milano, Joel Stolpe 2015.

Figur 22. Duomo di Milano, Joel Stolpe 2015.

Figur 23. Sforzaslott i Milano, Joel Stolpe 2015.

Figur 24. Distriktet Garibaldi, Joel Stolpe 2015.

Figur 25. Art déco arbetsrumv på Les Arts décoratifs i Paris, Joel Stolpe 2016

Figur 26. Exotiskt Art déco mönster.
<https://www.flickr.com/creativecommons/> [hämtad: 5.3.2016].

Figur 27. Golvet i Duomo di Milano, Joel Stolpe 2015.

Figur 28. Chrysler building.
<https://www.flickr.com/creativecommons/> [hämtad: 25.2.2016]

Figur 29. Gult hus i centrala Milano, Joel Stolpe 2015.

Figur 30. Golvet i Duomo di Milano, Joel Stolpe 2015.

Figur 31. Charlie Chaplin.
<https://www.flickr.com/creativecommons/> [hämtad: 2.4.2016].

Figur 32. Balkong på Duomo di Milanos tak, Joel Stolpe 2015.

Figur 33. Symmetriskt mönster.
<https://www.flickr.com/creativecommons/> [hämtad: 2.4.2016].

Figur 34. Höghus i Garibaldi, Joel Stolpe 2016.

Figur 35. Tegelstensvägg.

<https://www.flickr.com/creativecommons/> [hämtad: 2.4.2016].

Figur 36. Golvbrunn i gallerian Vittorio Emanuele II i Milano, Joel Stolpe 2015.

Figur 37. Karl Lagerfeld Barbiedocka vid utställningen på Les Arts décoratifs, Joel Stolpe 2016.

Figur 38. Kreation av designern Paco Rabanne på Les Arts décoratifs, Joel Stolpe 2016.

Figur 39. Stenbotten i en damm i Garibaldi, Joel Stolpe 2015.

Figur 40. Intarsiastickning vid svensk-Finlands textilarkiv vid Åbo akademi, Joel Stolpe 2016.

Figur 41. Staty på taket vid Duomo di Milano, Joel Stolpe 2015.

Figur 42. Corel-draw x7 illustration, Joel Stolpe 2016.

Figur 43. Taket i Vittorio Emanuele II, Joel Stolpe 2015.

Figur 44. Gammal klänning/dräkt.

<https://www.flickr.com/creativecommons/> [hämtad: 2.4.2016].

Figur 45-46. Rörinstallation i Garibaldi, Joel Stolpe 2015.

Figur 47. Broderad duk vid svensk-Finlands textilarkiv vid Åbo akademi, Joel Stolpe 2016.

Figur 48. Produktkort för den broderade duken, Joel Stolpe 2016.

Figur 49. Barbie utställning vid Les Arts décoratifs i Paris, Joel Stolpe 2016.

Figur 50. Skelett i Paris katakomber, Joel Stolpe 2016.

Figur 51. Jordglob vid Les Arts décoratifs i Paris, Joel Stolpe 2016.

Figur 52. Återvinningssymbolen.
<https://www.flickr.com/creativecommons/> [hämtad: 25.3.2016].

Figur 53. Målad docka, Joel Stolpe 2016.

Figur 54. Ljusskal i kastruller, Joel Stolpe 2016.

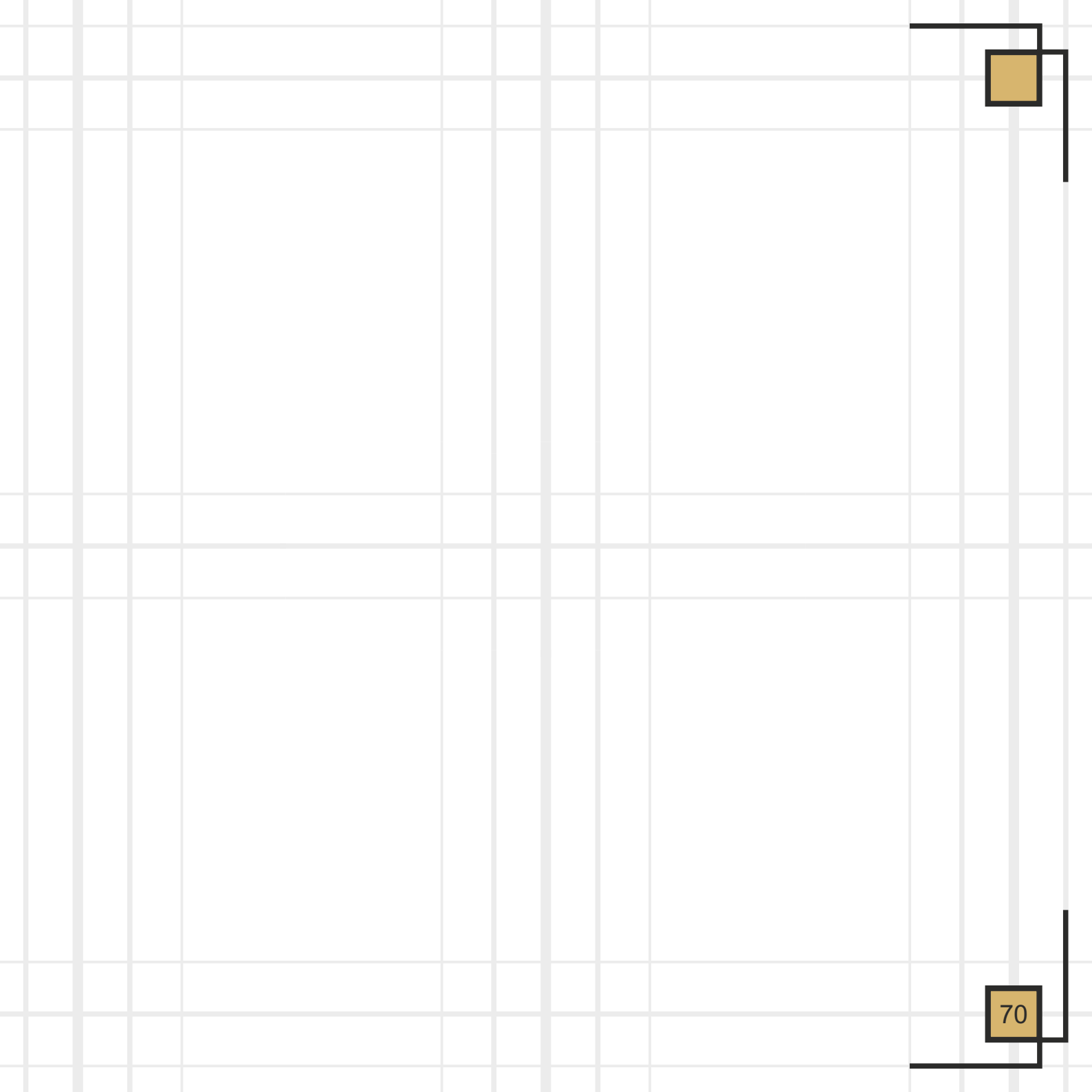
Figur 55-56. Före & efter bild, Joel Stolpe 2016.

Figur 57-59. Olika arbetskedan av tillverkningen, Joel Stolpe 2016.

Figur 60-62. Studio bilder, Joel Stolpe 2016.

Figur 63-66. Studiobilder, Joel Stolpe 2016.

Figur 67. Affisch för Westenergy gjord i Corel-draw x7, Joel Stolpe 2016.

70

